

מדינת ישראל
משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

ביטוח פנסיוני מקיף במשק

צו ההרחבה

צו הרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז – 1957

בתוקף סמכותי לפי סעיף 25 לחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957 [1], אני מצווה כי תורחב תחולתן של הוראות ההסכם הקיבוצי הכללי (7019/2007) שבין לשכת התאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות הכללית החדשה האגף לאיגוד מקצועי ואגף הפנסיה, שנחתם ביום ט' כסלו תשס"ח (19.11.07), וכי ההוראות המורחבות שבתוספת יחולו על כל העובדים והמעבידים בישראל, החל מיום כ"ג טבת תשס"ח (01.01.2008).

תוספת

ההוראות המורחבות

מס' הסעיף
בהסכם

1. הגדרות

- א. המועד הקובע
המועד הקובע הינו 1 בינואר 2008 או מועד תחילת עבודתו של העובד במקום העבודה המועד המאוחר מבין השניים.
- ב. השכר הממוצע במשק
השכר הממוצע במשק בהתאם לאופן החישוב המותווה בסעיף 2 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] התשנ"ה [2]
1995, כפי שיעודכן מעת לעת.
- ג. חוק פיצויי פיטורים ו/או החוק
חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג – [3]1963.
- ד. קרן פנסיה מקיפה חדשה
קרן פנסיה מקיפה חדשה היא קרן פנסיה שקיבלה את אישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר ואישור כקופת גמל לקצבה לפי תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל) התשכ"ד - 1964 לאחר יום כ"ט בטבת התשנ"ה (1.1.1995), המעניקה לעמית עפ"י תקנונה זכות לקצבת זקנה, קצבת שארים וקצבת נכות.
- ה. קרן פנסיה ותיקה
קרן פנסיה ותיקה היא קופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח, שאושרה לראשונה לפני יום כ"ט בטבת התשנ"ה (1 בינואר 1995);
- ו. קרן פנסיה
קרן פנסיה חדשה, קרן פנסיה ותיקה – הכל לפי העניין.
- ז. קופת גמל
כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה 2005
- ח. קופת ביטוח

כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה 2005.

ט. קופת גמל לקצבה

כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005 לרבות תוכנית ביטוח שאושרה כקופת גמל לקצבה ע"י הממונה.

י. תקנות מס הכנסה

תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופת גמל) התשכ"ד - 1964, כפי שיהיו בתוקף מזמן לזמן, לרבות תקנות שיבואו במקומן.

יא. הממונה

הממונה על אגף שוק ההון, בטוח וחסכון במשרד האוצר.

3. חובת הביטוח הפנסיוני המקיף

א. כל עובד כהגדרתו להלן, שאין לו הסדר פנסיוני מייטיב כהגדרתו להלן, אשר מועסק או שיועסק בכל מקום עבודה, יהיה זכאי להיות מבוטח עפ"י צו זה, ולבחור, בהודעה בכתב למעסיקו בפרק הזמן הקצוב שלהלן בפנסיה מקיפה לרבות קופת גמל לקצבה, שאושרה ע"י הממונה, בה יהיה מבוטח החל מהמועד בו קמה לו זכאותו כקבוע בסעיף 6ה'ז' לצו זה, ובלבד שתכלול גם כיוסיים למקרה מוות ונכות, באותה קופה או בקופה אחרת, והכל בכפוף לאמור בסעיף 6ה'ז' להלן:

1. מי שיתחיל לעבוד לאחר מועד כניסתו לתוקף של צו זה - 60 יום מיום תחילת עבודתו;
2. מי שמועסק 9 חודשים ויותר לפני מועד כניסתו לתוקף של צו זה - לכל המאוחר ביום 1.2.2008 או לחלופין בסוף החודש שבו יכנס צו זה לתוקף.

3. מי שמועסק פחות מ-9 חודשים טרם מועד כניסתו לתוקף של צו זה - 60 יום לפני מועד זכאותו.
ב. לא הודיע העובד למעסיקו בכתב על בחירתו בפרק הזמן הקצוב הנ"ל על הקופה בה בחר להיות מבוטח כאמור לעיל, יבטח אותו המעסיק מהמועד בו קמה לו זכאותו, כקבוע בסעיף 6ה'ז' לצו זה, בקרן פנסיה מקיפה חדשה. אין בקביעת המועד להודעת העובד על בחירתו כאמור ברישא של סעיף קטן א' לעיל, כדי לדחות את מועד זכאותו הקבוע בסעיף 6ה'ז' להלן.

ג. אין באמור לעיל כדי לפגוע בזכותו של העובד לבחור או לעבור לקופת גמל אחרת על פי כל דין.

4. תחולה

א. צו זה יחול על כל עובד המועסק או שיועסק בכל מקום עבודה, בכפוף לכך שהוראות צו זה לא יחולו על מי שמתקיים לגביו ולו אחד מהתנאים המפורטים בסעיפים קטנים 1-5 להלן, ובכפוף לסייגים הקבועים, ככל שקבועים, בהם (להלן בצו זה: "עובד" ו/או "עובדים"):

1) מי שבמועד הקובע או לאחריו מבוטח או שמעבידו מחויב לבטחו, עפ"י הסכם קיבוצי ו/או הסדר קיבוצי ו/או הסכם אישי ו/או מנהג ו/או נוהג ו/או צו הרחבה, קיים או עתיד, ו/או דין (להלן: "הסכם לביטוח פנסיוני"), כך ששיעור ההפרשות בגין לקופת גמל, לרבות לקרן הפנסיה, עומד לכל הפחות על 17.5% משכר העובד.

2) מי שבמועד הקובע או לאחריו מבוטח ו/או שמעבידו מחויב לבטחו, מכוח הסכם לביטוח פנסיוני, בהסדר ביטוחי הכולל לרבות באופן נלווה או כנספח גם ביטוח למקרה פטירה וביטוח למקרה אובדן כושר עבודה בקופת ביטוח, המבוססים על תשלום כספי תגמולים ופיצויי פטורים, ובלבד שחלק המעסיק לתגמולים אינו נופל מ-5% משכר העובד, חלק המעסיק לפיצויי פטורים אינו נופל מ-5% משכר העובד וחלק העובד לתגמולים אינו נופל מ-5% משכר העובד.

3) מי שבמועד הקובע או לאחריו מבוטח או שמעבידו מחויב לבטחו, מכוח הסכם לביטוח פנסיוני, כך ששיעור ההפרשות בגין עומד לכל הפחות על 11.5% משכרו (5.5% תגמולי עובד ו-6% תגמולי מעביד) או בהסדר פנסיוני יסוד בקרן פנסיה ותיקה אך על המעביד של עובד כאמור בסעיף קטן זה, תחול חובת העברת רכיב "פיצויי הפטורים", בהתאם לשיעורים, למועדים ולשכר המפורטים בסעיף 6 להלן וכן יחולו הוראות סעיף 5 לצו זה. לגבי עובד שביום 1 בינואר 2008, מועסק 9 חודשים ויותר כאמור בסעיף 6ה'ז', העברת רכיב "פיצויי הפטורים" תחול ביום 1.1.2008.

4) מי שבמועד הקובע או לאחריו מבוטח או שמעבידו מחויב לבטחו, מכוח הסכם לביטוח פנסיוני, לרבות הפרשה לקופת גמל (הסדר קצבתי או הוני ו/או כל שילוב ביניהם), כך ששיעור ההפרשות בגין עומד לכל הפחות על 10% משכרו (5% תגמולי עובד ו-5% תגמולי מעביד), אך על המעביד של עובד כאמור בסעיף קטן זה, תחול חובת העברת רכיב "פיצויי הפטורים", בהתאם לשיעורים, למועדים ולשכר המפורטים בסעיף 6 להלן וכן יחולו הוראות סעיף 5 לצו זה. לגבי עובד שביום 1 בינואר 2008, מועסק 9 חודשים ויותר כאמור בסעיף 6ה'ז', העברת רכיב "פיצויי הפטורים" תחול ביום 1.1.2008.

5) מי שבמועד הקובע או לאחריו מבוטח או שמעבידו מחויב לבטחו מכוח צו לביטוח פנסיוני בפנסיה תקציבית בתוכנית המעניקה לעובד זכות לפנסיוניית זקנה, וכיוסיים למקרה מוות ונכות, המשולמת על ידי המעביד (בין במישרין ובין באמצעות קופת גמל כשלם) ובלבד שמדובר בהסדר המייטיב על ההסדר הקבוע בצו זה.

על האמור בסעיפים קטנים 1-5, יחולו גם הוראות סעיף 5(א) להלן (להלן ביחד: "הסדר פנסיה מיטיב").

6) מי שפרש מעבודתו בגיל פרישת חובה ומקבל קצבה.

7) מי שטרם מלאו לו - באישה 20 שנים ובגבר 21 שנים. בהגיע העובד/ת לגיל האמור, יחולו עליה/ו הוראות צו זה, תוך שתילקח בחשבון, לעניין חישוב תקופת ההמתנה כהגדרתה להלן, תקופת עבודתה/ו טרם הגיעה/ו לגיל האמור.

ב. צו זה יחול גם על מי שהינו במועד הקובע בגיל 50 ומעלה אשר במועד הקובע אין לו הסדר פנסיה מיטיב (להלן: "עובד מבוגר"). על עובד מבוגר כאמור, תחול חובת ביטוח פנסיוני כאמור בסעיף 3 לעיל, אולם יחולו עליו/ה הוראות צו זה, באמצעות הודעה שתופנה למעסיקו בכתב, לקופת גמל (הסדר קצבתי או הוני ו/או כל שילוב ביניהם). למעט האמור בסעיף זה לעיל, על עובד מבוגר כהגדרתו לעיל יחולו כל הוראות צו זה. לא בחר עובד מבוגר כהגדרתו לעיל לפי האמור ברישא של סעיף זה, יחולו עליו הוראות צו זה.

5. מודגש כדלקמן:

א. אין בצו זה כדי לפגוע ו/או לגרוע ו/או למעט מזכויות העובדים עליהם חל הסדר פנסיה מיטיב, לרבות הסכם ו/או הסדר אחר, ובכלל זה הסכם קיבוצי כללי, הסכם קיבוצי מיוחד, הסדר קיבוצי ו/או הסכם אישי ו/או צו הרחבה ו/או דין, ובלבד שמעוגן בו הסדר פנסיוני המיטיב על ההסדר הפנסיוני הקובע בצו זה.

במקרה שבו שיעורי הפרשות לתגמולים (חלק העובד וחלק המעביד) נמוכים מהשיעורים הקבועים בטבלה שבסעיף 6' לצו זה, ההגדלה של שיעורים אלה, תעשה בהתאם לשיעורים ולמועדים המפורטים בטבלה. האמור יחול גם במקרה שבו שיעור הפרשות לפיצויי פיטורים נמוך מהקובע בטבלה.

ב. אין בצו זה כדי לפגוע ו/או לגרוע ו/או למעט מזכותו של מי שמפרשים בגין רכיבי שכר שאינם פנסיוניים, כספים לקופת גמל בשיעור של 5% חלק העובד ו-5% חלק המעביד ו/או כל שיעור אחר ו/או מי שמפרשים בגין שכר כספים לקרן השתלמות ו/או לקופת גמל לעצמאים ו/או לכל ביטוח אחר שאינו ביטוח פנסיוני.

ג. מעביד המחויב לבטח את עובדיו בהסדר פנסיוני מיטיב אחר, ואשר לא ביטח את עובדיו כמתחייב ממנו, לא יהיה בהוראות צו זה כדי לגרוע ו/או לפגוע בחובתו ליישום ההסדר הפנסיוני המיטיב ובהתאם לקבוע בו.

6. חובת הביטוח הפנסיוני

בכפוף לאמור בצו זה ובעיקר בסעיף 4' לעיל (על כל סעיפי המשנה שלו), תחול חובת הביטוח הפנסיוני, אך ורק על עובד, כהגדרתו בצו זה ועל מעבידו, בשלב זה, בתנאים המפורטים להלן:

א. העובד יבטח בביטוח פנסיוני, כאמור בסעיף 3 לצו זה.

ב. השכר המבוטח של העובד לצורך ביצוע הפרשות הינו שכר העובד ורכיביו כמשמעם בחוק ובתקנות פיצויי פיטורים, עד התקרה המפורטת בסעיף קטן ג'.

ג. חובת הביטוח הפנסיוני תחול על השכר המשולם לעובד, או השכר הממוצע במשק כפי שיעודכן מעת לעת, הנמוך מבין השניים.

ד. שיעורי הפרשות מהשכר כהגדרתו בסעיף זה לעיל, יהיו בהתאם לאמור להלן, בכפוף להוראות הממונה, תקנות מס הכנסה ותקנות הקרן והם ישולמו מידי חודש בחודשו בהתאם לטבלה הבאה:

החל מיום... ואילך	הפרשות מעביד	הפרשות עובד	הפרשות המעביד לפיצויים	סה"כ
1.1.2008	0.833%	0.833%	0.834%	2.5%
1.1.2009	1.66%	1.66%	1.68%	5%
1.1.2010	2.5%	2.5%	2.5%	7.5%
1.1.2011	3.33%	3.33%	3.34%	10%
1.1.2012	4.16%	4.16%	4.18%	12.5%
1.1.2013	5%	5%	5%	15%

ה. בכפוף לאמור בסעיף קטן ו' להלן, העובד יהיה זכאי לביטוח הפנסיוני ולביצוע הפרשות עפ"י צו זה, כמפורט בסעיף ד' לעיל, מיד בתום 6 חודשים מתחילת העבודה (להלן: "תקופת המתנה"). עובד שיתקבל לעבודה כשהוא מבוטח בביטוח פנסיוני כלשהו, יהיה זכאי לביצוע הפרשות החל מהיום הראשון לעבודתו. הפרשות יבוצעו לאחר 3 חודשי עבודה או בתום שנת המס – המועד המוקדם מביניהם, רטרואקטיבית ליום תחילת עבודתו אצל המעסיק ולא תחול לגביו תקופת המתנה האמורה.

ז. החל ממועד כניסתו לתוקף של צו זה ועד ליום 31.12.2008 ובתקופה זו בלבד, תהא תקופת ההמתנה כהגדרתה בסעיף ה' לעיל, בת 9 חודשים והחל מיום 1.1.2009 תקופת ההמתנה תהא בת 6 חודשים כמפורט בסעיף קטן ה' לעיל.

ז. למרות האמור בסעיפים קטנים ה' ו-ו' לעיל, עובד שביום 1 בינואר 2008, מועסק 9 (תשעה) חודשים ויותר, ביצוע

- ההפרשות בגינו כאמור בסעיף 6ד' לעיל, יחל ביום 1.1.2008. כל עובד שישלים 6 (שישה) חודשי עבודה ויותר ביום 1.1.2009, ביצוע ההפרשות בגינו כאמור בסעיף 6ד' לעיל יחל ביום 1.1.2009.
- כך לדוגמא: עובד שביום 1 בפברואר 2008, מועסק 9 (תשעה) חודשים, יהיה זכאי לביצוע ההפרשות בגינו כאמור בסעיף 6 ד' לעיל, החל מיום 1.2.2008 וכך הלאה, עד ליום 31.12.2008. עובד שביום 1 בפברואר 2009 ואילך, מועסק 6 חודשים, יהיה זכאי לביצוע ההפרשות בגינו כאמור בסעיף 6ד', החל מיום 1.2.2009 ואילך.
- ח. אין באמור בסעיפים ו' ו-ז' כדי לפגוע ו/או לגרוע מהאמור בסיפא של סעיף קטן ה' לעיל, שעניינו מועד זכאותו של עובד שהתקבל לעבודה כשהוא מבטח בביטוח פנסיוני כלשהו, כמפורט שם.
7. תשלום לקרן ו/או לקופת ביטוח במקום פיצויי פיטורים
- בכפוף לאמור בסעיף 8 להלן, תשלומי המעביד לפי צו זה לפיצויי פיטורים בשיעורים המפורטים בטבלה שבסעיף 6 ד' לעיל (בטור "פיצויי פיטורים") יבואו במקום תשלום פיצויי פיטורים בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, בגין השכר, הרכיבים, התקופות והשיעורים בגינם נעשתה ההפרשה בלבד. אין באמור בסעיף זה כדי לפגוע ו/או לגרוע מזכותו של עובד לתשלום פיצויי פיטורים בגין שכר ו/או רכיבים ו/או תקופות ו/או שיעורים אשר בגינם לא בוצעו הפרשות לפיצויי פיטורים.
8. ההפקדות ותשלומי המעביד עבור רכיב פיצויי הפיטורים בהתאם לאמור בסעיף 7 לעיל, לא ניתנות להחזרה למעביד למעט במקרה בו העובד משך כספים מקופת הגמל לפני שקמה לו או לשאיריו זכאות לקבלת כספים מקופת הגמל לפי תקנונה בשל אירוע מזכה בלבד. "אירוע מזכה" – מוות, נכות או פרישה בגיל 60 ויותר, ולמעט אם נשללה זכות העובד לפיצויי פיטורים בפסק דין מכח סעיפים 16 ו-17 לחוק פיצויי פיטורים.
9. השלמת פיצויי פיטורים:
- א. מעסיק המפריש את פיצויי הפיטורים כאמור בטבלה שבסעיף 6ד' לצו זה, או בשיעורים גבוהים יותר, יהיה רשאי לשלם את השלמת פיצויי הפיטורים עד ל-8.33% (להלן: "השלמת פיצויי פיטורים") לקופת גמל אישית לפיצויים על שם העובד או לקופת גמל לקצבה. הסכים או בחר המעסיק לשלם את השלמת הפיצויים לקופה כאמור, בהודעה בכתב לקופה עם העתק לעובד, כך שכספי השלמת פיצויי הפיטורים יבואו "במקום פיצויי פיטורים" בהתאם לאמור בסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, בתנאים המפורטים בסעיף 7 לעיל בהתאמה, אזי כספי השלמת פיצויי הפיטורים לא יהיו נתונים להחזרה למעסיק כמפורט בסעיף 8.
- ב. מעסיק שלא העביר תשלומי השלמת פיצויי פיטורים באופן שוטף כאמור בסעיף קטן א' לעיל, ישלם לעובד הזכאי להם את השלמת פיצויי הפיטורים בהתאם להוראות חוק פיצויי פיטורים, בגין התקופה, השכר והרכיבים בגינם לא הועברו תשלומים כאמור בסעיף קטן א' לעיל.
- ג. בכפוף לאמור בסעיף קטן א, בחר המעסיק בהחלת סעיף 14 לחוק על תשלום השלמת הפיצויים, ישחרר לעובד את כל הכספים שנצברו בקופת גמל אישית לפיצויים או בקופת גמל לקצבה ככל שהופרשו בהתאם לסעיף קטן א' לעיל, לרבות בסיום עבודה במקרה של זכאות לתשלום קצבה מקופת גמל לקצבה.
- ד. בכפוף לאמור בסעיף קטן א', בחר המעסיק לשלם את השלמת פיצויי הפיטורים כאמור בסעיף קטן א' אך לא בחר בהחלת סעיף 14 לחוק על תשלום השלמת הפיצויים, ישחרר לעובד את כל הכספים שנצברו לו, במועד קרות ארוע המזכה בפיצויי פיטורים ובנוסף ישלם לעובד הזכאי את יתרת חוב הפיצויים בהתאם להוראות חוק פיצויי פיטורים, הן בגין התקופה בה העביר את השלמת פיצויי הפיטורים כאמור (על חשבון פיצויי פיטורים), והן בגין התקופה, השכר והרכיבים בגינם לא הועברו התשלומים להשלמת פיצויי הפיטורים.
- ה. לא העביר המעסיק תשלומי השלמת פיצויי פיטורים, ישלם המעסיק לעובד את השלמת הפיצויים כאמור בסעיף קטן ב' לעיל, במועד קרות ארוע המזכה בפיצויי פיטורים.
- עובד שלא יהיה זכאי לתשלום קצבה מקופת גמל לקצבה, בשל כך שלא נצבר לטובתו מינימום מזכה בקצבה, יהיה זכאי אף הוא לתשלום כאמור בסעיף זה.
10. זכויות העובדים לפנסייית זקנה, נכות ושאיירים
- זכויות העובד לפנסייית זקנה, נכות ושאיירים בקרן הפנסיה תהיינה בהתאם לתקנות קרן הפנסיה, בה מבוטח העובד, ובהתאמה בחוזה הביטוח, לפי הוראות הממונה ולפי הוראות צו זה.

אליהו ישי

שר התעשייה המסחר והתעסוקה

התשס"ח

2007